

**AZ EURÓPAI UNIÓ
TANÁCSA**

**Brüsszel, 2010. április 20. (22.04)
(OR. en)**

8771/10

**MIGR 40
SOC 271**

FELJEGYZÉS

Küldi: az elnökség

Címzett: a delegációk

Tárgy: Európai miniszteri konferencia az integrációról (Zaragoza, 2010. április 15–16.)
– Nyilatkozat

A delegációk mellékelten kézhez kapják az integrációval mint a fejlődés és a társadalmi kohézió motorjával foglalkozó negyedik európai miniszteri konferencián (Zaragoza, 2010. április 15–16.) jóváhagyott nyilatkozatot.

EURÓPAI MINISZTERI KONFERENCIA AZ INTEGRÁCIÓRÓL
(ZARAGOZA, 2010. ÁPRILIS 15–16.)

NYILATKOZAT

Emlékeztetve a 2003. június 19–20-i theszaloníki Európai Tanács következtetéseire, valamint a 2004. november 4–5-i brüsszeli Európai Tanács Hágai Programra vonatkozó következtetéseire, amelyek hangsúlyozták az integráció fontosságát egy átfogó európai migrációs politika keretén belül,

Emlékeztetve a harmadik országbeli állampolgárok integrációjáról szóló, 2002. október 14-i tanácsi következtetésekre, amelyekben a Tanács a beilleszkedéssel foglalkozó nemzeti kapcsolattartó pontok felállítására ösztönzött,

Emlékeztetve a Tanács és a tagállamok kormányainak képviselői által a bevándorlói beilleszkedési politikára vonatkozóan 2004. november 19-én elfogadott közös európai uniós alapelvekre,

Emlékeztetve a közös beilleszkedési programról szóló, a Tanács és a tagállamok kormányainak képviselői által 2005. december 1-jén elfogadott következtetésekre,

Emlékeztetve a 2007. június 25-i 2007/435/EK tanácsi határozattal a „Szolidaritás és a migrációs áramlások igazgatása” általános programon belül a 2007–2013-as időszakra létrehozott, a harmadik országok állampolgárainak beilleszkedését segítő európai alapra (Európai Integrációs Alap),

Emlékeztetve az Európai Unión belüli beilleszkedési politikáknak az „egység a sokszínűségben” előmozdítása révén történő erősítéséről szóló, a Tanács és a tagállamok kormányainak képviselői által az integrációért felelős uniós miniszterek 2007. május 10–11-én, Potsdamban megrendezett informális találkozásán folytatott véleménycserét követően elfogadott következtetésekre,

Emlékeztetve az Európai Unión belüli beilleszkedési politikákról szóló, a Tanács és a tagállamok kormányainak képviselői által az EU integrációért felelős minisztereinek 2008. november 3–4-én Vichyben megrendezett informális találkozásán folytatott véleménycserét követően elfogadott következtetésekre,

Emlékeztetve az Európai Tanács által 2008. október 15–16-án elfogadott Európai Bevándorlási és Menekültügyi Paktumra,

Emlékeztetve a migráns háttérű gyermekek oktatásáról szóló, 2009. november 26-i tanácsi következtetésekre,

Emlékeztetve az Európai Tanács által 2009. december 10–11-én jóváhagyott Stockholmi Programra, amely kijelenti, hogy a bevándorlás jelentette előnyök maximális kihasználásának a kulcsa továbbra is a tagállamokban jogszerűen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok sikeres integrációja, továbbá stratégiai iránymutatásokat határoz meg a terület számára,

Emlékeztetve arra, hogy bár az integráció terén folytatott európai együttműködés dinamikusan fejlődött az elmúlt években, az együttműködésben új fejezetet nyitott a Lisszaboni Szerződésbe bekerült, beilleszkedésre vonatkozó külön jogalap, amelynek segítségével a tagállamok további előrelépéseket tehetnek ezen a területen,

Emlékeztetve arra, hogy az összehasonlítható jogok, felelősségek és lehetőségek mindenki számára történő biztosítása az európai integrációs együttműködés lényegi célkitűzése, valamint hogy az integráció olyan dinamikus, kölcsönös interakción alapuló kétirányú folyamat, amely nemcsak a nemzeti, regionális és helyi hatóságok részéről kíván meg erőfeszítéseket, hanem a befogadó közösség és a bevándorlók részéről is nagyobb fokú elkötelezettséget feltételez,

Tekintettel arra, hogy különösen a nagyarányú bevándorolt népességgel rendelkező tagállamoknak az integrációs kihívások széles skálájával kell szembenéznük,

Tekintettel a gazdasági és pénzügyi válságra, a nyomában járó élénkületi folyamatra, valamint az „EU 2020” stratégiára, melynek célja, hogy az emberek lehetőségeinek növelésével lehetővé tegye a fenntartható növekedést a befogadó társadalmakban,

Tekintettel az „Európa 2020 – Az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés stratégiája” című, 2010. március 3-i bizottsági közleményre, amely kiemeli, hogy új programot kell kidolgozni a migránsok integrációjára vonatkozóan, hogy teljes mértékben kiaknázhassák a bennük rejlő lehetőségeket,

Tekintettel a 2011 és 2015 közötti időszakra szóló európai szociális és egyenlőségi menetrendre, amely különös hangsúlyt fektet a nemek közti egyenlőségre és a munkahelyi egyenlőtlenségek csökkentésére,

A miniszterek megegyeznek abban, hogy a fejlődés és a társadalmi kohézió motorjának tekinthető integráció kulcsfontosságú kérdéseit összefogják és megvizsgálják, méghozzá azáltal, hogy az integrációs kérdéseket átfogó módon illesztik be a releváns szakpolitikákba, valamint hogy különös figyelmet fordítanak az alábbi területekre:

I. Foglalkoztatás és oktatás

A harmadik közös alapelv a foglalkoztatást az integrációs folyamat olyan kulcsfontosságú részének tekinti, amely központi szerepet játszik a bevándorlóknak a befogadó társadalomban való részvételében. A Bizottság 2008. június 17-i, „Közös bevándorláspolitika Európa számára: elvek, fellépések és eszközök” című közleményében kihangsúlyozta annak fontosságát, hogy a bevándorlóknak lehetősége legyen a részvételre és képességeik teljes mértékű kibontakoztatására. Ezt segítik a bevándorlók EU-n kívül szerzett szakmai képesítéseinek elismerésére szolgáló megfelelő mechanizmusok. Javítani kell a bevándorlók integrációját az integrációs politikai területek – például a polgári részvétel, a munkaerő-piaci integráció, a társadalmi befogadás, a hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelem és az esélyegyenlőség – általános érvényesítésének további erősítésével.

Ezenkívül a 2005. szeptember 1-jei, „A harmadik országok állampolgárainak az Európai Unióban történő beilleszkedése keretrendszerének közös programjáról” című bizottsági közlemény azt javasolta, hogy a tagállamok a munkaerőpiachoz igazított beilleszkedési politikákat fogadjanak el; vezessenek be a munkavállaláshoz való jogra, valamint a harmadik országbeli állampolgárokra és a huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező személyekre vonatkozó jogalkotási eszközöket; találjanak további lehetőségeket a meglévő jogszabályi kereteken belül a bevándorlók képesítéseinek, képzésének, vagy szakmai készségeinek és tapasztalatainak elismerésére; valamint hogy vegyenek tervbe megfelelő intézkedéseket annak érdekében, hogy nyomon követhessék a nemzeti reformprogramok hatásait a bevándorlók munkaerő-piaci integrációjára.

A bevándorlás fontos szerepet játszott a növekedést és foglalkoztatást célzó lisszaboni stratégia kialakításában, amely felismerte, hogy a gazdasági célú bevándorlás megfelelő kezelése elengedhetetlen az EU versenyképességének növeléséhez. Ezt a 2008. márciusi Európai Tanács is elismerte a következtetéseiben, amelyek szerint egy közös bevándorlási politika kialakításakor figyelembe kell venni a harmadik országbeli állampolgárok migrációjának társadalmi és a foglalkoztatásra gyakorolt hatását¹.

Az Európai Tanács ugyanezen ülésén kiemelte, hogy a gazdasági migráció fontos szerepet játszhat a munkaerőpiac igényeinek kielégítésében és a készséghiány csökkentésében. Az Európai Tanács felkérte továbbá a Bizottságot, „hogy a technológiai változásnak és a népesség előregedésének hatásait is figyelembe véve nyújtson be átfogó, a 2020-ig tartó időszakot felölelő értékelést a jövőbeli európai készségigényekről, és tegyen javaslatot a jövőbeli igények előrejelzését célzó intézkedésekre”.

A Bizottság 2008. december 19-i, „Új munkahelyekhez szükséges új készségek: A munkaerő-piaci és a képzettségi igények előrejelzése és összehangolása” című közleményében a gazdasági és pénzügyi válságnak az európai munkaerőpiacra gyakorolt hatásának fényében hangsúlyozta, hogy szükség van a humán tőke megerősítésére annak minden szinten történő fejlesztésével, valamint a munkaerőpiac igényeinek előrejelzésével és kielégítésével, tekintettel különösen a nemek közti egyenlőség szempontjára, valamint oktatási és képzési kérdésekre.

Több tanulmány azt mutatja, hogy a migráns nők foglalkoztatási rátája különösen alacsony a fogadó országban töltött első három évben. Nagy szükség van tehát a különbségek figyelemmel kísérésére, valamint a migránsok, főleg a nők számára nyújtott korai segítségnyújtásra.

Ennek tükrében szintén hasznos lenne tovább vizsgálni a humán tőke alapfogalmát, amely úgy határozható meg, mint olyan immateriális tőke, amely az emberek által oktatás és képzés során megszerzett (formális és informális) tudásból, képességekből és készségekből áll. Az integráció középpontjába állítható továbbá az emberi tehetség fogalma, azaz az új termékek, szolgáltatások, ötletek, tudás és technológiák, kultúra és jólét megteremtését lehetővé tevő gazdasági erőforrás, és ezzel elősegíthető olyan ágazatközi szakpolitikák megfogalmazása, amelyek hidat vernek a foglalkoztatás, az oktatás és a képzés közé.

---

¹ Elnökségi következtetések, Brüsszel, 2008. március 13–14., 14. pont

Az oktatás vitathatatlanul nélkülözhetetlen fegyver az Európai Unió társadalmi kirekesztés és diszkrimináció ellen vívott harcában. Az oktatás során megszerzett tapasztalatot és tudást fel lehet és fel kell használni a társadalom minden tagja közötti szolidaritáson, tolerancián és tiszteleten alapuló gazdagabb egymás mellett élés megteremtése érdekében.

A társadalmi stabilitás és kohézió biztosítására irányuló törekvés keretén belül az Európai Unió kiemelte, hogy sürgető igény van az oktatási és képzési rendszerek minőségének javítására. Ennek célja nemcsak a gyermekek, fiatalok és felnőttek sikeres oktatásához való hozzájárulás, hanem az is, hogy a tanárokat és oktatókat felvértezhessék a migráns háttérű gyerekekkel és felnőttekkel való munkához szükséges készségekkel. Az oktatás központi fontosságát az ötödik közös alapelv is elismeri, amely kimondja, hogy „az oktatásügy terén tett erőfeszítések döntő fontosságúak annak eléréséhez, hogy a bevándorlók, és különösen azok leszármazottai, a társadalom sikeresebb és aktívabb résztvevőivé váljanak”.

A „Kézikönyv az integrációról szakpolitikusok és szakemberek számára” című kiadvány harmadik kiadása is foglalkozik az oktatási rendszerek javításával, a tanulóba való befektetéssel, valamint a felsőoktatásba és a munkapiacra való átlépés megkönnyítésével.

Ezen erőfeszítések ellenére a nemzeti mutatók és a nemzetközi tanulmányok is világosan és következetesen mutatják, hogy sok migráns háttérű gyermek továbbra is nehezebben boldogul az oktatási eredményeket illetően, mint nem migráns háttérű társaik. Annak érdekében, hogy a gyerekek teljesen kibontakoztathassák képességeiket és a társadalmaink a legnagyobb mértékben kihasználhassák a kulturális sokszínűséget, inkluzív és átfogó szakpolitikákat kell kidolgozni, figyelembe véve a bevándorlók által tett erőfeszítések kiemelkedő fontosságát is. Különösen nagy hangsúlyt kell fektetni ebben az összefüggésben a nyelvoktatásra. Ezen túlmenően döntő fontosságú, hogy a szülők aktívan vegyenek részt a gyermekeik oktatásában kisgyermekkorától és az alapfokú oktatástól kezdve.

Ugyanígy át kell gondolni, hogy milyen előnyökkel jár a közös európai modulok kidolgozása, amelyek támpontként használhatók a bevezető programokhoz és nyelvtanfolyamokhoz, a befogadó társadalom bevonásához, a bevándorlóknak a helyi közösség életében való részvételéhez, valamint az integrációs folyamat számos egyéb szempontjához.

A Tanács 2009. május 12-i következtetéseiben jóváhagyta az oktatás és képzés terén folytatott európai együttműködés stratégiai keretrendszerét a 2010–2020-as időszakra („Oktatás és képzés 2020”). A stratégiai célkitűzések közé tartozik az egész életen át tartó tanulás és mobilitás megvalósítása, az oktatás és a képzés minőségének és hatékonyságának a javítása, a méltányosság, a társadalmi kohézió és az aktív polgári szerepvállalás előmozdítása, valamint az innováció és a kreativitás – a vállalkozói készségeket is beleértve – fejlesztése az oktatás és a képzés minden szintjén.

A migráns háttérű gyermekek oktatásáról szóló, 2009. novemberi következtetéseiben a Tanács felkérte a tagállamokat, hogy alakítsanak ki vagy erősítsék meg a hátrányos megkülönböztetés elleni mechanizmusokat, javítsák az iskolai tanítás minőségét és csökkentsék az iskolák közti különbségeket – amibe beletartozik az is, hogy a legjobb tanárokat vonzzák az alulteljesítő iskolákba és tartsák ott őket, hogy növeljék a minőségi kisgyermekkori oktatáshoz és neveléshez való hozzáférést, valamint hogy megfelelő intézkedéseket dolgozzanak ki a fogadó ország nyelvének tanítására. A tagállamok felkérték a Bizottságot, hogy többek között arról is gondoskodjon, hogy a migráns háttérű gyermekek oktatásához kapcsolódó kérdések megfelelő teret kapjanak a szociális védelem és a társadalmi befogadás folyamatában.

Az oktatási és képzési rendszereknek célul kell kitűzniük, hogy „valamennyi tanuló számára – a hátrányos helyzetű, a sajátos nevelési igényű és a migráns tanulókat is ideértve – biztosítsák, hogy elvégezhessek tanulmányaikat”. Annak a ténynek, hogy valaki bevándorló, vagy bevándorlók leszármazottja, nem szabad akadályt jelentenie a szakmai pályafutására vagy a társadalmi mobilitására nézve.

Mivel a sokszínűség társadalmaink szerves része, a sokszínűség kezelése elengedhetetlen úgy az oktatásban, mint a foglalkoztatásban. A fenntartható integrációs politikák elősegítéséhez átfogó intézkedések meghozatalára van szükség.

II. Teljes körű részvétel: sokszínű kerületek

A 2007. májusi, potsdami miniszteri konferencián az integrációért felelős uniós miniszterek megerősítették, hogy a kultúrák közötti párbeszéd jelentős eszköz a különböző származású, kultúrájú és vallású emberek beilleszkedésének előmozdítására. A konferenciát követő, 2007. június 12–13-i tanácsi következtetések elfogadásával a tagállamok hozzájárultak a rendszeres tapasztalatcseréhez ezen a területen.

Ezen túlmenően, a 2008. november 3–4-én Vichy-ben megrendezett miniszteri konferencia következtetései hangsúlyozták a helyi hatóságok és a városok szerepét az interkulturális kihívások kezelésében, valamint a beilleszkedést segítő programok kidolgozásában és végrehajtásában.

Tekintve, hogy a városok és kerületeik a kultúrák közti párbeszéd ösztönzésének, valamint a kulturális sokszínűség és a társadalmi kohézió előmozdításának alapvető területei, fontos, hogy az önkormányzatok kapacitást teremtsenek a sokszínűség jobb kezelésére, valamint a rasszizmus, az idegengyűlölet és a hátrányos megkülönböztetés minden formája elleni küzdelemre. Ehhez olyan eszközök kifejlesztésére kell törekedniük, amelyek segítségével a lakosság különböző igényeihez igazított közrendet alakíthatnak ki. Ebben az összefüggésben figyelembe kell venni az integrációs kihívások térbeli dimenzióit, például a szegregált környékeket. Az egyenlőtlenségek leküzdése érdekében be kell fektetni azokba a kerületekbe, ahol magas a bevándorlók aránya.

A sokszínűség megfelelően kezelhető, ha az intézkedések a szolgáltatások hatékonyságát biztosító módszertanra épülnek. Ezt emeli ki a hatodik közös alapelv is, amely kimondja, hogy „a bevándorlók honos állampolgárokkal azonos és megkülönböztetés-mentes módon való hozzáférése az intézményekhez, árukhöz, köz- és magánszolgáltatásokhoz nélkülözhetetlen alapja a jobb beilleszkedésnek”. A hetedik és a kilencedik közös alapelv továbbá kiemeli a mind a bevándorlóknak, mind a tagállamok állampolgárainak a részvételén alapuló mechanizmusok fontosságát. Át kell gondolni a civil társadalom tágabban vett értelmezését a migráns szervezetek szerepének hangsúlyozásával. Az integrációs folyamatot megkönnyíti a bevándorlók és a befogadó közösség együttes részvétele a civil társadalmi szervezetekben, valamint a helyi közösségekkel kialakított partnerségek, amelyek hozzájárulhatnak a kölcsönös megértés, bizalom és együttműködés légköréhez.

Elengedhetetlen az integrációs kérdések becsatornázása a vonatkozó szakpolitikai területekbe, ami biztosítja a különböző kormányzati és közigazgatási szintek (európai, nemzeti, regionális és helyi) közötti megfelelő együttműködést és koordinációt. Az integráció általános érvényesítése fontos az olyan átfogó politikák kidolgozása érdekében, amelyek minden olyan esetben, ahol szükséges és lehetséges, tartalmaznak specifikus intézkedéseket.

III. Az integrációs politikák értékelése

A Hágai Program (2004) elfogadása óta nagy hangsúlyt kapott az integrációs politikák értékelésének jelentősége. A tizenegyedik közös alapelv megfogalmazza, hogy „világos célok, mutatók és értékelési folyamatok kifejlesztése szükséges a politikák átalakításához, a beilleszkedés terén történő fejlődés értékeléséhez”.

A 2007. májusi potsdami miniszteri konferenciát követően elfogadott következtetéseiben a Tanács felkérte a tagállamokat, hogy segítsék elő olyan közös mutatók kifejlesztését, amelyeket a tagállamok önkéntes alapon használhatnának fel az integrációs politikák eredményeinek méréséhez. Ennek alapján a 2008. novemberi vichyi miniszteri konferenciát követően elfogadott tanácsi következtetések európai szintű prioritásként tekintenek az integrációs politikák értékelésére, és a módszerek és eredmények rendszeres cseréjére biztatnak, amely végül elvezethet a mutatók kidolgozásához. A tagállamok a vichyi miniszteri konferencián elkötelezték magukat amellyel, hogy támogatják a 2009-ben, az integrációs politikák értékelésével és a mutatók hivatalos kidolgozásával foglalkozó konferencia megrendezését célzó német kezdeményezést. A Berlinben megrendezett konferencián öt tagállam aláírt egy az értékelés alapelveiről szóló dokumentumot.

A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térségre vonatkozó Stockholmi Program (2010–2014) felszólít „az integrációs politikák eredményeinek figyelemmel kísérése céljából korlátozott számú szakpolitikai területen (például foglalkoztatás, oktatás és társadalmi befogadás) alapmutatók kidolgozására annak érdekében, hogy a nemzeti tapasztalatok jobban összehasonlíthatók legyenek és megerősödjön az európai tanulási folyamat”.

Az európai alapmutatók kidolgozásához vezető folyamat eredményeit tükrözik a svéd elnökség által 2009. december 14–16-án Malmöben megrendezett szakértői találkozó következtetései (lásd a mellékletben).

Az e nyilatkozatban meghatározott elvek alapján a miniszterek megállapodnak abban, hogy:

1. továbbfejlesztik az integrációnak mint a fejlődés és a társadalmi kohézió motorjának alapelveit. Ennek érdekében elengedhetetlenül fontos egy olyan rövid és hosszú távú politika kidolgozásának a folytatása, amely átfogó és transzverzális módon tekint az integrációra;

2. hangsúlyozzák egy új integrációs program kidolgozásának szükségességét, ideértve a Stockholmi Programban javasolt koordinációs mechanizmust is, amely javítaná az ismeretek európai cseréjét szolgáló struktúrákat és eszközöket, valamint megkönnyítené az integrációs prioritások általános érvényesítését minden érintett területen;
3. az integrációs kérdéseket beépítik a releváns szakpolitikai területekbe, és ezzel biztosítják a párbeszédet, az intézményi koordinációt és az általános érvényesítést, valamint a különböző igazgatási szintek (európai, nemzeti, regionális és helyi) bevonását az integrációs folyamatba. Ösztönzik továbbá a releváns szakpolitikákért felelős miniszterek uniós szintű együttműködését és szinergiáját, tekintettel az egyes tagállamok sajátos intézményi és működési körülményeire;
4. újra hangsúlyozzák, hogy a beilleszkedéssel foglalkozó nemzeti kapcsolattartó pontok fontos szerepet töltenek be a bevándorlók uniós és tagállami szintű integrációjának elősegítésében, valamint kiemelik, hogy meg kell erősíteni e kapcsolattartó pontok szerepét a struktúrák és eszközök fejlesztésében, a tagállamok előtt álló integrációs kihívásokkal kapcsolatos ötletek szabad cseréjének előmozdításában és az egyéb érintett szakpolitikai területekkel való koordinációban;
5. üdvözlik a Lisszaboni Szerződés által teremtett lehetőségeket az integráció területén folyó európai együttműködés továbbfejlesztésében, immár az Európai Parlament teljes jogú részvételével;
6. üdvözlik a Bizottság által a miniszteri konferencia számára tett, az Európai Unió integrációs keretének konszolidációjáról szóló jelentést, amely jelentős mértékben segítette a vitát;
7. üdvözlik a „Kézikönyv az integrációról szakpolitikusok és szakemberek számára” című kiadvány harmadik kiadását, amely hozzájárul a bevált gyakorlatok kialakításához az integráció fő területein (például a média, a figyelemfelkeltés és a migránsok lehetőségeinek növelése, a párbeszéd fórumai, a polgári szerepvállalás, az ifjúság, az oktatás és a munkaerőpiac), és ennek a sikeres tanulási folyamatnak a további kiaknázásához; a jövőbeli integrációs kezdeményezések kidolgozásakor maximálisan felhasználják az Európai Integrációs Honlapon hozzáférhető információkat; valamint aktívan hozzájárulnak az információ és a tanulási tapasztalatok cseréjéhez;

8. hangsúlyozzák a harmadik országok állampolgárainak beilleszkedését segítő európai alap (Európai Integrációs Alap) kidolgozásának keretében elért eredmények elemzésének fontosságát;
9. a kulturális sokszínűségekre úgy tekintenek, mint Európa társadalmi és gazdasági fejlődésének lehetőségére és a hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelem eszközére, továbbá a legfontosabb érdekelt felek bevonásával elfogadnak egy átfogó megközelítést annak érdekében, hogy ösztönözzék a sokszínűség kezelését és a tapasztalatok, valamint a vállalkozói tevékenységek cseréjét;
10. a többek között az oktatást, a foglalkoztatást és az egész életen át tartó tanulásra irányuló programokat magában foglaló, ágazatokon átívelő megközelítés biztosításával kidolgozzák a „humán tőke” értelmezését. Ez a megközelítés hozzájárulhat a nemzeti reformprogramok hatásainak nyomon követéséhez, a minőségi oktatáshoz való hozzáférés biztosításához – ideértve a nyelvoktatást is –, a nemek közti egyenlőség előmozdításához, a bevándorlók képesítéseinek, képzésének vagy szakmai készségeinek és munkatapasztalatainak elismerésére szolgáló további lehetőségek megtalálásához, valamint a szegmentálódás elkerülését segítő munkaerő-piaci méltányosság ösztönzéséhez;
11. hangsúlyozzák a közös európai modulok kidolgozásának fontosságát, amelyek támpontként használhatók a nemzeti vagy helyi integrációs politikák kidolgozásánál, ideértve az olyan lényeges elemeket, mint a bevezető és a nyelvtanfolyamok, a befogadó közösség erőteljes szerepvállalása és a bevándorlók aktív részvétele a közösségi élet minden területén;
12. elismerik a migráció pozitív hatásait, főként az Európán belüli gazdasági és pénzügyi visszaesés összefüggésében, és folytatják az olyan módszerek ösztönzését, amelyek segítik a rasszizmus, az idegengyűlölet és a megkülönböztetés valamennyi formája elleni küzdelmet a társadalminkban. A migrációval kapcsolatos kihívások kezelése érdekében hangsúlyozni kell azokat az egyértelmű bizonyítékokat, tényeket és innovatív tapasztalatokat, amelyek az egymás mellett élést elősegítő kreativitás, szolidaritás és attitűdök mellett szólnak;
13. bevonják a civil társadalmat azáltal, hogy elismerik annak a tagállamok minden polgára és a bevándorlók közötti kölcsönös interakcióra épülő kétirányú folyamatban játszott aktív szerepét. Ösztönözni kell a civil társadalmi szervezetek bevonásával kialakítandó hálózatokat, párbeszédet és csereprogramokat, szem előtt tartva az Európai Integrációs Fórum munkáját, amely 2009 novemberében megvitatta a különösen az oktatást és a foglalkoztatást érintő „átfogó integrációs politika közös uniós prioritásait”. Ennek a fórumnak továbbra is hozzá kell járulnia az integráció területén uniós szinten kidolgozandó jövőbeli kezdeményezésekhez;

14. a közösséghez való tartozás érzésének megerősítése érdekében megerősítik a nagyszámú bevándorlót befogadó kerületekbe való befektetésekre irányuló helyi kezdeményezéseket és polgári részvételt, hiszen életbevágó, hogy a bevándorlók a társadalmi, a gazdasági és a kulturális élet minden szegmensében részt vegyenek;

15. ösztönzik egy olyan kísérleti projekt elindítását, amelynek célja az integrációs politikák értékelése, beleértve az e dokumentum mellékletében javasolt mutatók vizsgálatát és a megállapított mutatók jelentőségének elemzését – figyelembe véve a nemzeti helyzetet, a különböző migráns populációk hátterét és a tagállamok eltérő migrációs és integrációs politikáit –, valamint a mutatók kiszámításához szükséges, közösen megállapított és összehangolt forrásokból származó adatok hozzáférhetőségéről és minőségéről szóló jelentéstételt. Fontos továbbá a helyi és a regionális szintű értékelési mechanizmusok elősegítése.

A svéd elnökség által szervezett konferencia következtetései a mutatókról és az integrációs politikák eredményének nyomon követéséről

---

Alapfelvetések

A mutatók korlátozott számú, az integrációs politika alapvető területein végbemenő fontos változásokat jelző, egyszerű mennyiségi információt nyújtanak. A mutatók szerepe, hogy átfogó képet adjanak a helyzetről, megteremtsék annak nyomon követésének lehetőségét, valamint hogy jelezzék, ha valami lényegbevágó történik, tekintve, hogy az integráció a különböző beavatkozásoktól függetlenül is végbemenő folyamat. Az integrációs politikák eredményének nyomon követését eredménymutatók fogják jelezni.

Az európai integrációs alapmutatók elsődlegesen a jelenleg rendelkezésre álló hivatalos statisztikákra, valamint felmérésekből, illetve adminisztratív adatforrásokból származó mennyiségi adatokra épülnek. Ezeket kiegészíthetik minőségi, illetve szubjektív adatok, például a bevándorlás megítélésére vonatkozó felmérések eredményei. A tagállamok megegyezhetnek különböző fejlesztési opciókban olyan fontosnak ítélt területeken, ahol kívánatos lenne a jövőben az összehasonlítható adatok továbbfejlesztése.

Néhány terület adatforrásait már egységesítették, és azok a legtöbb ország számára elérhetők. Azokon az integráció szempontjából releváns területeken, ahol már megállapították a közös mutatókat, elsősorban ezeket fogják használni.

Az integrációs politikák célja mindenki számára egyenlő jogok, kötelezettségek és lehetőségek biztosítása. Ezen politikák középpontjában a bevándorlók és a tagállamok lakossága közötti kölcsönös alkalmazkodásra épülő dinamikus és kétirányú folyamat áll. A kontextuális elemzéshez szükség van tehát a teljes népességre és a teljes népességben belül a bevándorlók arányára vonatkozó adatokra. Az adatoknak, ahol lehet nem- és életkor-specifikusnak kell lenniük, és ahol lehetséges, fel kell használni a társadalmi-gazdasági helyzetre vonatkozó adatokat. Minden mutató esetében a teljes népesség a viszonyítási pont. A bevándorlók teljes népességben belüli arányát elemzési célokra fogják felhasználni.

A tagállamok integrációs politikáinak célcsoportjai közti különbségeket figyelembe véve, valamint a mutatók többletértékének maximális kihasználása érdekében az adatokat vagy a külföldi születésűekre² vagy a harmadik országbeli állampolgárookra³ vonatkozóan közlik, illetve ahol ez lehetséges, mindkét csoportra⁴. Az integráció területén folytatott uniós együttműködés a harmadik országbeli állampolgárookra irányul. Ahol rendelkezésre állnak, ott a külföldi születésű állampolgárok leszármazottaira⁵ vonatkozó adatokat is közölni kell. A hosszú távú cél a minden tagállam közötti teljes összehasonlíthatóság.

Szakpolitikai területek és mutatók

Eddig a nemzeti tapasztalatok és a közös alapelvek kulcsfontosságú területei alapján korlátozott számú, az integráció szempontjából releváns szakpolitikai terület lett kiemelt területként meghatározva. A foglalkoztatás az integrációs folyamat létfontosságú eleme, és az oktatás terén tett erőfeszítések is nélkülözhetetlenek abban, hogy segítsenek a bevándorlóknak a társadalom sikeres és aktívabb résztvevőivé válni. Azonban nemcsak a munkaerőpiacra való bejutás a fontos, hanem általánosságban a társadalomba való is, így tehát a társadalmi befogadás is fontos területté válik. A bevándorlók aktív polgárokként való részvétele a demokratikus folyamatban segít a beilleszkedésükben és növeli a közösséghez való tartozás érzését. Az integrációs politikák eredményeinek nyomon követése szempontjából releváns szakpolitikai területek közül tehát az alábbiak a legfontosabbak:

- a foglalkoztatás;
- az oktatás;
- a társadalmi befogadás; valamint
- az aktív polgári szerepvállalás.

---

² Ebbe a csoportba olyan személyek tartoznak, akik vagy egy másik tagállamban vagy egy harmadik országban születtek, és 1. a fogadó ország, 2. egy másik uniós ország vagy 3. egy harmadik ország állampolgárai.

³ Ebbe a csoportba tartoznak 1. az adott tagállamban született, de annak állampolgárságával nem rendelkező, 2. másik uniós tagállamban született, 3. harmadik országban született személyek.

⁴ A két csoport egymással nem összehasonlítható. A „harmadik országbeli állampolgár” nem használható a „külföldi születésű” szinonimájaként. A két csoport heterogén kategóriákat jelöl, értékes információ szerzése céljából ezek további tagolása szükséges.

⁵ A „leszármazott” olyan személyre értendő, akinek egyik vagy mindkét szülője külföldön született. Meg kell különböztetni azokat, akiknek mindkét szülője külföldön született – akiket gyakran „másodgenerációs bevándorlónak” hívnak – és azokat, akiknek csak az egyik szülője született külföldön – azaz a „vegyes házasságból született” személyeket.

Az európai tanulási folyamat erősítését elősegítendő, az alapmutatók meg fogják teremteni a bevándorlók helyzetének és az integrációs politikák eredményeinek nyomon követésének alapját, ki fogják egészíteni a nemzeti mutatókat, és meg fogják erősíteni a nemzeti szintű értékelések alapjait.

Az ideiglenes intézkedések függetlensége és az adatgyűjtés stabil idősorainak biztosítása érdekében a mutatóknak széles politikai konszenzusra kell épülniük.

A mellékletben bemutatott mutatók:

- a legtöbb tagállam esetében létező és összehasonlítható adatokon alapulnak;
- korlátozott számúak;
- időben összehasonlíthatóak;
- eredményesek és költséghatékonyak;
- könnyen érthetőek és kommunikálhatóak; valamint
- az eredményre összpontosítanak.

Fejlesztés

A magas összehasonlíthatóság elérése érdekében a tagállamoknak törekedniük kell a koherens és összehangolt definíciókra. Az elemzés minősége érdekében az adatoknak nem- és életkor-specifikusnak kell lenniük, és szerepelniük kell a társadalmi-gazdasági helyzetre vonatkozó adatoknak is. Tovább kell fejleszteni a minőségi vagy a szubjektív adatokra épülő mutatókat, valamint a bevándorlók pontosabb és jobban összehasonlítható lefedése érdekében a rendelkezésre álló uniós felméréseket is.

Néhány fejlesztésre alkalmas terület már meg lett határozva. A tagállamoknak törekedniük kell annak kivizsgálására, hogy milyen mértékig lehetséges a tapasztalatok összehasonlítása és az adatgyűjtés ezeken a területeken, valamint, hogy ezek mennyire relevánsak az integrációs politikák szempontjából.

A mutatók használatát a hatékonyság biztosítása érdekében ki kell egészíteni nemzeti és uniós szintű kontextuális elemzéssel. A nemzeti körülmények elemzésére (pl. a történelem, a társadalmi-gazdasági helyzet, a bevándorlás típusa, a szociális védőháló jellemzői) szükség lesz az eredményeknek az uniós szinten való nyomon követés során végzett értelmezéséhez. A mutatóknak olyan elemekből kell állniuk, amelyek általában fontosnak találtnak, és amelyekre vonatkozóan kívánatos valamely eredmény elérése.

Szakpolitikai terület	Mutatók
Foglalkoztatás	Alapmutatók: <ul style="list-style-type: none"> • foglalkoztatási ráta⁶ • munkanélküliségi ráta⁷ • aktivitási arány⁸
Oktatás	Alapmutatók: <ul style="list-style-type: none"> • legmagasabb iskolai végzettség (a felsőfokú, középfokú, alapfokú vagy annál alacsonyabb végzettségű népesség aránya)⁹ • az olvasásban, matematikában és természettudományokban gyengén teljesítő 15 évesek aránya¹⁰ • a felsőfokú végzettséggel rendelkező 30–34 év közöttiek aránya¹¹ • az oktatásból és képzésből korán kilépők aránya¹²
Társadalmi befogadás	Alapmutatók: <ul style="list-style-type: none"> • nettó mediánjövedelem – a bevándorló népesség nettó mediánjövedelme a teljes népesség nettó mediánjövedelmének arányában¹³ • szegénységi kockázati ráta – a nemzeti mediánjövedelem 60 százalékánál alacsonyabb nettó rendelkezésre álló jövedelemmel rendelkező népesség aránya¹⁴ • a saját egészségügyi állapotát jónak vagy rossznak ítélő népesség aránya¹⁵ • a tulajdonjoggal rendelkezők, illetve nem rendelkezők aránya a bevándorlók és a teljes népesség körében¹⁶
Aktív társadalmi szerepvállalás ¹⁷	Alapmutatók: <ul style="list-style-type: none"> • az állampolgárságot szerzett bevándorlók aránya • az állandó vagy huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező bevándorlók aránya • a bevándorlók aránya a választott képviselők között

⁶ Forrás: Eurostat, munkaerő-felmérés (LFS)

⁷ Forrás: Eurostat, munkaerő-felmérés (LFS)

⁸ Forrás: Eurostat, munkaerő-felmérés (LFS)

⁹ Forrás: Eurostat, munkaerő-felmérés (LFS)

¹⁰ Forrás: OECD/PISA

¹¹ Forrás: Eurostat, munkaerő-felmérés (LFS)

¹² Forrás: Eurostat, munkaerő-felmérés (LFS)

¹³ Forrás: EU-SILC

¹⁴ Forrás: EU-SILC

¹⁵ Forrás: EU-SILC

¹⁶ Forrás: EU-SILC

¹⁷ Jelenleg nincs egységes álláspont a tagállamok között az aktív polgári szerepvállalás mutatóira vonatkozóan. A tagállamok nézőpontjai eltérnek az integrációs politikáikban rejlő különböző megközelítéseknek, céloknak és szabályozási kereteknek megfelelően. Az aktív társadalmi szerepvállalás azonban fontos fejlesztési terület, tekintve, hogy a bevándorlók aktív polgárokként való részvétele a demokratikus folyamatokban segíti a beilleszkedésüket és növeli a közösséghez tartozás érzését.

Azok a fejlesztési területek és mutatók, amelyek nyomon követését a legtöbb vagy az összes tagállam fontosnak tartja (noha jelenleg nem állnak rendelkezésre összehasonlítható adatok), a következők:

- a túlképzett munkavállalók aránya¹⁸
- az önfoglalkoztatás¹⁹
- a nyelvi készségek²⁰;
- a diszkriminációs tapasztalatok²¹;
- a közhivatalokba vetett bizalom²²;
- szavazási részvételi arány a szavazásra jogosult népesség körében²³;
- a közösséghez tartozás érzése²⁴.

A minőségi vagy szubjektív adatokra épülő mutatókat tovább kell fejleszteni.

Használandó és tovább vizsgálendő rendelkezésre álló adatforrások például: a munkaerő-felmérés (LFS), a jövedelmekre és életkörülményekre vonatkozó közösségi statisztika (EU-SILC), a nemzetközi tanulói teljesítménymérés (PISA), az Európai Társadalomtudományi Elemzések (EUTE), az Európai Értékrend Vizsgálat (EVS) és az Eurobarométer. Néhány európai mutató már meg lett állapítva, és ezek felhasználási lehetősége jelenleg vizsgálat tárgyát képezi (például az EU Szociális Védelmi Bizottsága által meghatározott, társadalmi befogadásra vonatkozó mutatók).

---

¹⁸ Forrás: Eurostat, munkaerő-felmérés (LFS) – a mutatókat csak széles képzettségi csoportokra vonatkozóan lehet meghatározni.

¹⁹ Forrás: Eurostat, munkaerő-felmérés (LFS)

²⁰ Nem áll rendelkezésre Eurostat-adat.

²¹ Nem áll rendelkezésre Eurostat-adat.

²² Nem áll rendelkezésre Eurostat-adat.

²³ Nem áll rendelkezésre Eurostat-adat.

²⁴ Nem áll rendelkezésre Eurostat-adat.